

Vojskovođa Svetozar Borojević

(Mečenčani 13. prosinac 1856. - Klagenfurt 23. svibanj 1920.)

Povodom 150. obljetnice rođenja

Zemljovid II. banske pukovnije (HDA, Kartografska zbirka, E.XVI.11)

„Čardak“ – tip drvene kuće na Banovini u kakvoj se rodio Svetozar Borojević (snimio Milan Pojić 2006. u selu Gornja Oraovica nedaleko Zrina)

Kuća Adama Borojevića, oca Svetozareva u Mečenčanima (snimio Milan Pojić 2006.)

Broj 1890-
1917. Općinsko poglavništvo u Mečenčanima dan 10. lipnja 1917.

Braća Hrvatskog zmaja
u Zagrebu

Dobro jutro na ramenu od 23. 7. 1917. broj 50. za 1917. godine saopćujući podatke za uvrštenje pod naziv domaćinstva Sveučilišnog Sektora za pl. Jorojevića od kojega saopćuje se sledeće: Njegovu Sveučilišnu Sektora pl. Jorojevića od kojega saopćuje se godine 1856. u mjestu Mečenčanima (u ime Matije) otac je ostavio čitavu vojnu kućinu, u to vrijeme služio je kao Sveučilišni Sektora, a to vrijeme kao komandir Matije sa speli, stani u Mečenčanima u stanu kod Danijana Jorojevića broj 7. u Mečenčanima. Poslije toga kupio je njegov otac Sava Jorojević zemlju u Mečenčanima, te je ona tom zemlji, što sagradio si kuću koja i danas postoji, a koju je čitav otac Sveučilišni Sektora, na pl. Jorojevića sada pokojni Sava Jorojević, u godini 1897. prodao svojoj unuci, svojoj Hrvatskoj kućari II. banske pukovnije, ne iz Mečenčanima u kojoj Sava Hrvatskoj i danas sa svojom silebi stanije. —

ARHIV HRVATSKE
ZAGREB

Dopis Općinskog poglavništva u Mečenčanima 10. lipnja 1917. upućen Družbi „Braća Hrvatskog Zmaja“ u kojem daje podatke o rođenju Svetozara Borojevića (HDA, 635. Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“)

Verpflegs-Rechnung
für den
Monat December 1856.
Mit 24 Soldaten.

Ingenieur-Unterschieds-Liste

Abwärts-Note

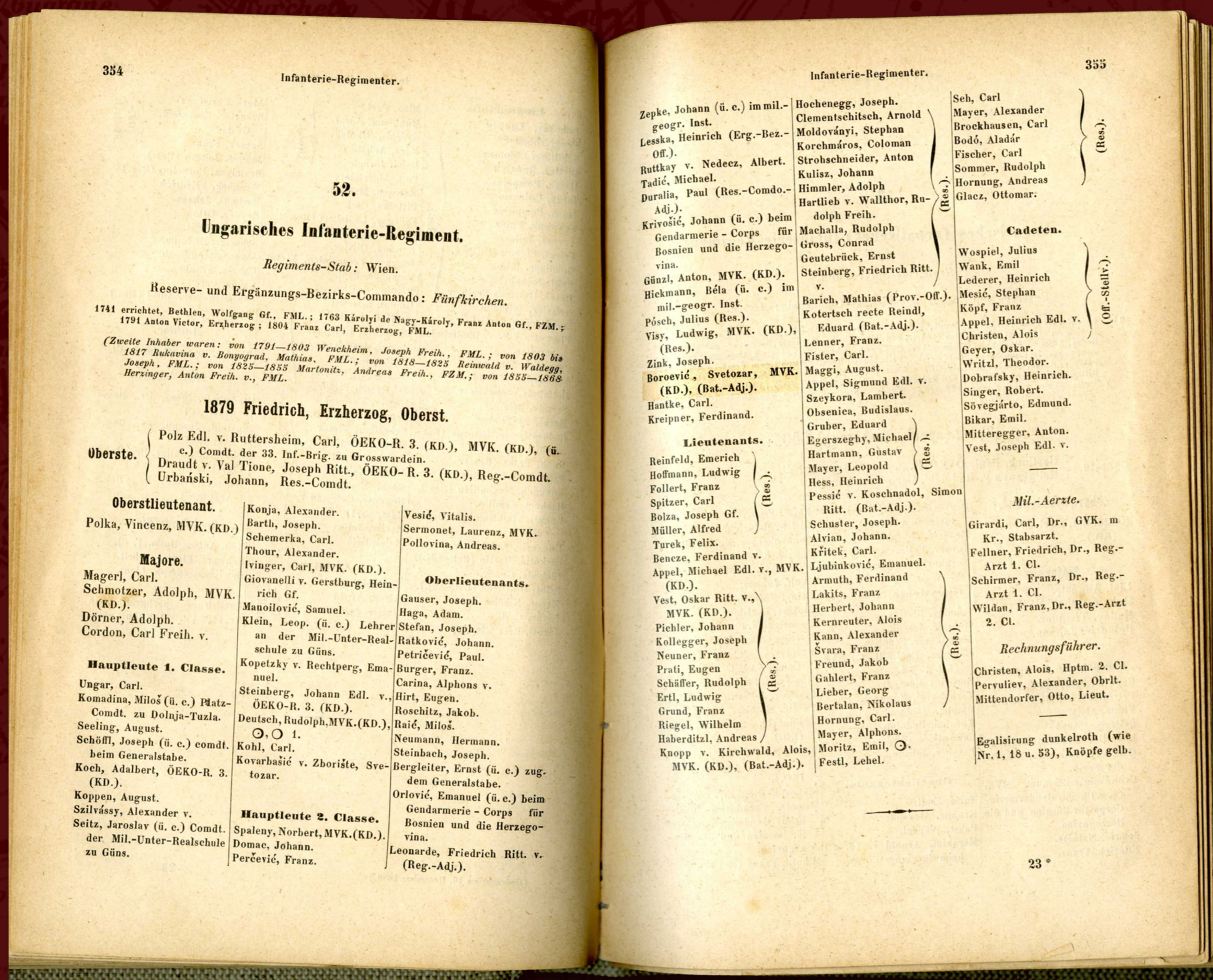
ARHIV HRVATSKE
ZAGREB

Opskrbna lista 4. umetničke satnije Druge banske pukovnije za prosinac 1856. u kojoj se navodi desetnik (Korporal) Adam Borojević (HDA, 449. II. banska graničarska pukovnja)

№	Ime	Stanište	Stanište	Stanište
1	Adam Borojević	10. lipnja 1856.	10. lipnja 1856.	10. lipnja 1856.
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

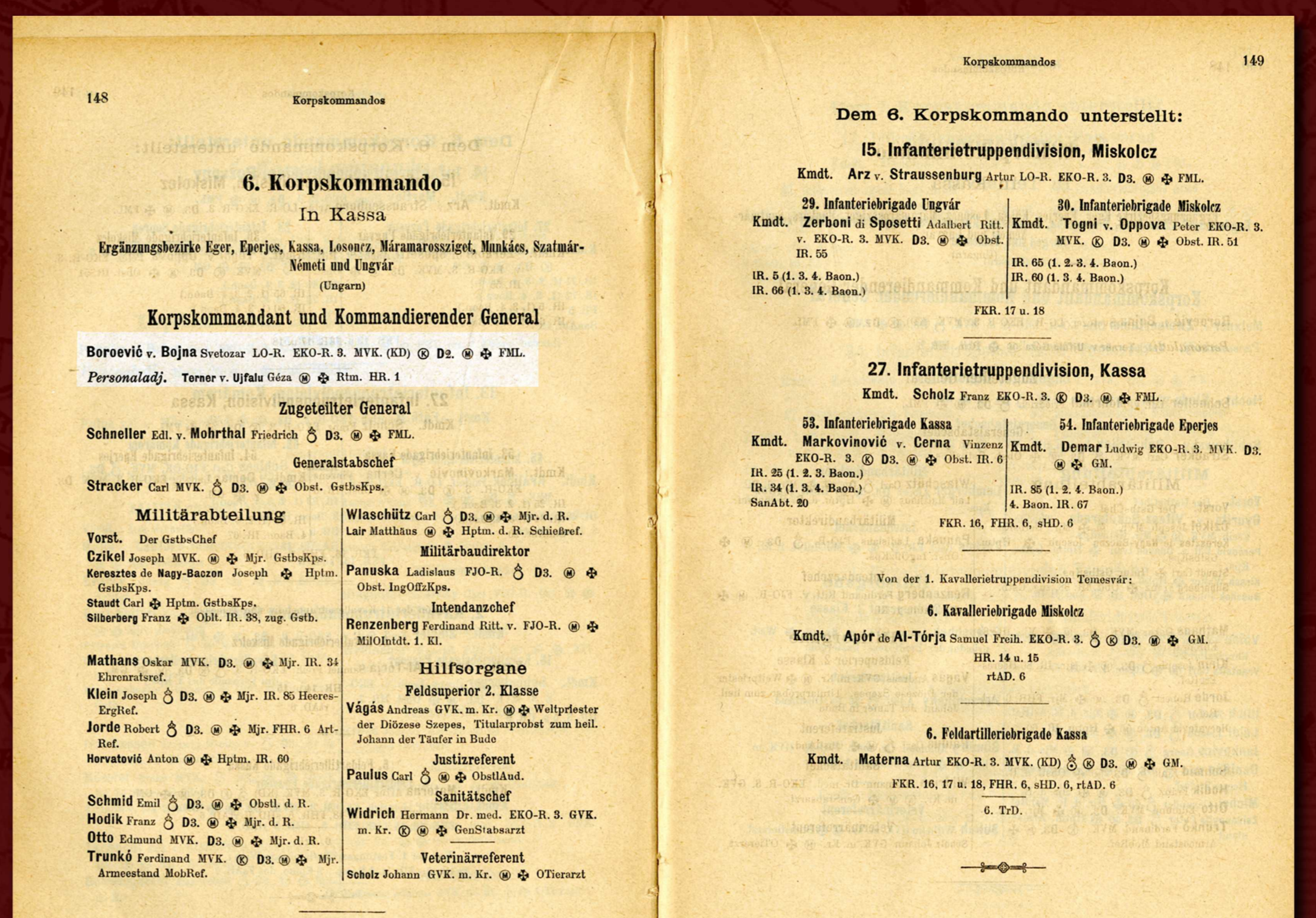
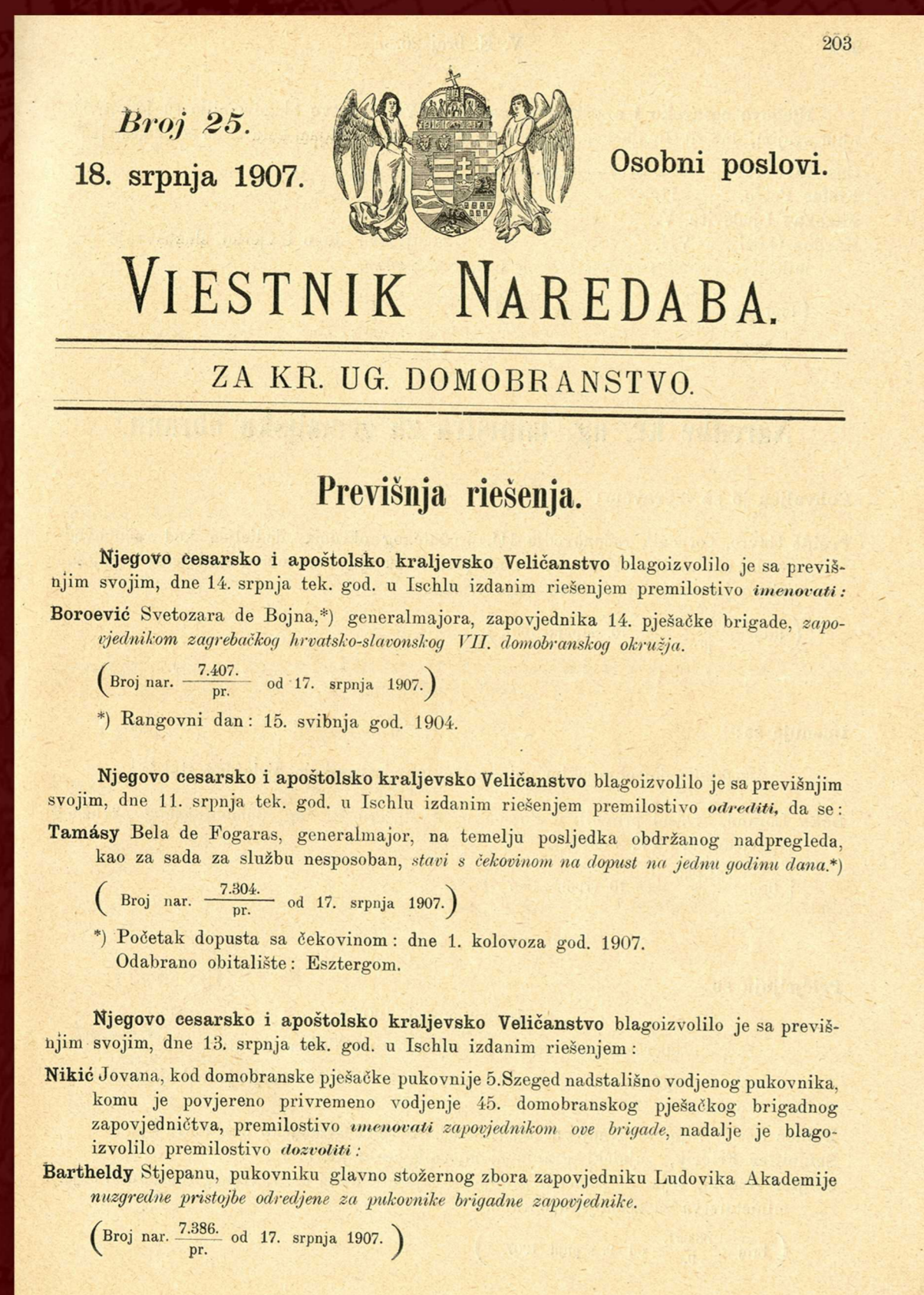
Shema ustroja austrougarske vojske 1914.

Popis časničkog zbora 52. ugarske pješačke pukovnije 1881. – natporučnik Svetozar Broević, pobočnik bojne (K.u.k. Militär-schematismus für 1881.)

Fotografija Svetozara Broevića 1887. kao stožernog satnika (Ernst Bauer, Der Löwe vom Isonzo, FM Svetozar Broević von Bojna, Verlag Styria, Graz 1985.)

Naredba o imenovanju generalbojnika Svetozara Broevića zapovjednikom Zagrebačkog hrvatsko-slavonskog VII. domobranskog okruga (Vjestnik naredaba za kraljevsko ugarsko hdomobranstvo br. 25/18. srpnja 1907.)

Popis časnička 6 zbora u Košicama 1913, zapovjednik i zapovijedajući general Svetozar Broević (Schematismus für das k.u.k. Heeren für 1913.)

"Hrvati na ratištu" – zapovjednik „vražje divizije“ podmaršal Lipošćak s glazbom 25. (zagrebačke) domobranske pukovnije (*Ilustrovani list*, br. 47/20. studeni 1915., str. 1112)

„Spomenik palim domobranima 25. (zagrebačke) pješačke pukovnije kod Kulačkova / okolica Kolmeje“
(HDA, 1426. Zbirka fotografija iz Prvog svjetskog rata)

HRVATSKA 16. PJEŠAČKA PUKOVNIJA NA RATIŠTU.

Pukovnik Budiner, zapovjednik pukovnije, sa svojim stožerom i pobožnim časnicima na bojišnom polju.

Hrvatska 16. (varaždinska) pješačka pukovnja na ratištu
(*Ilustrovani list*, br. 23/3. lipanj 1916., str. 533)

SUDRUG

List zagrebačke domaće domobranske pukovnije

Broj 18. Postav, dne 12. veljače 1916. Sjeverno ratište.

Kako umire hrvatski vojnik.

Preko godine i po bore se Slovati s ostalim narodima. Monarhije protiv neprijatelja. Na sve strane svijeta širi se slava hrvatskih junaka, koji se ne boje smrti, već kao dobri i vrijedni vojnici život svoj žrtvuju. Mnogi su već od braće naše poginuli i, tje, tje svojim sasjedočeli hrabrost i vjernost svoju.

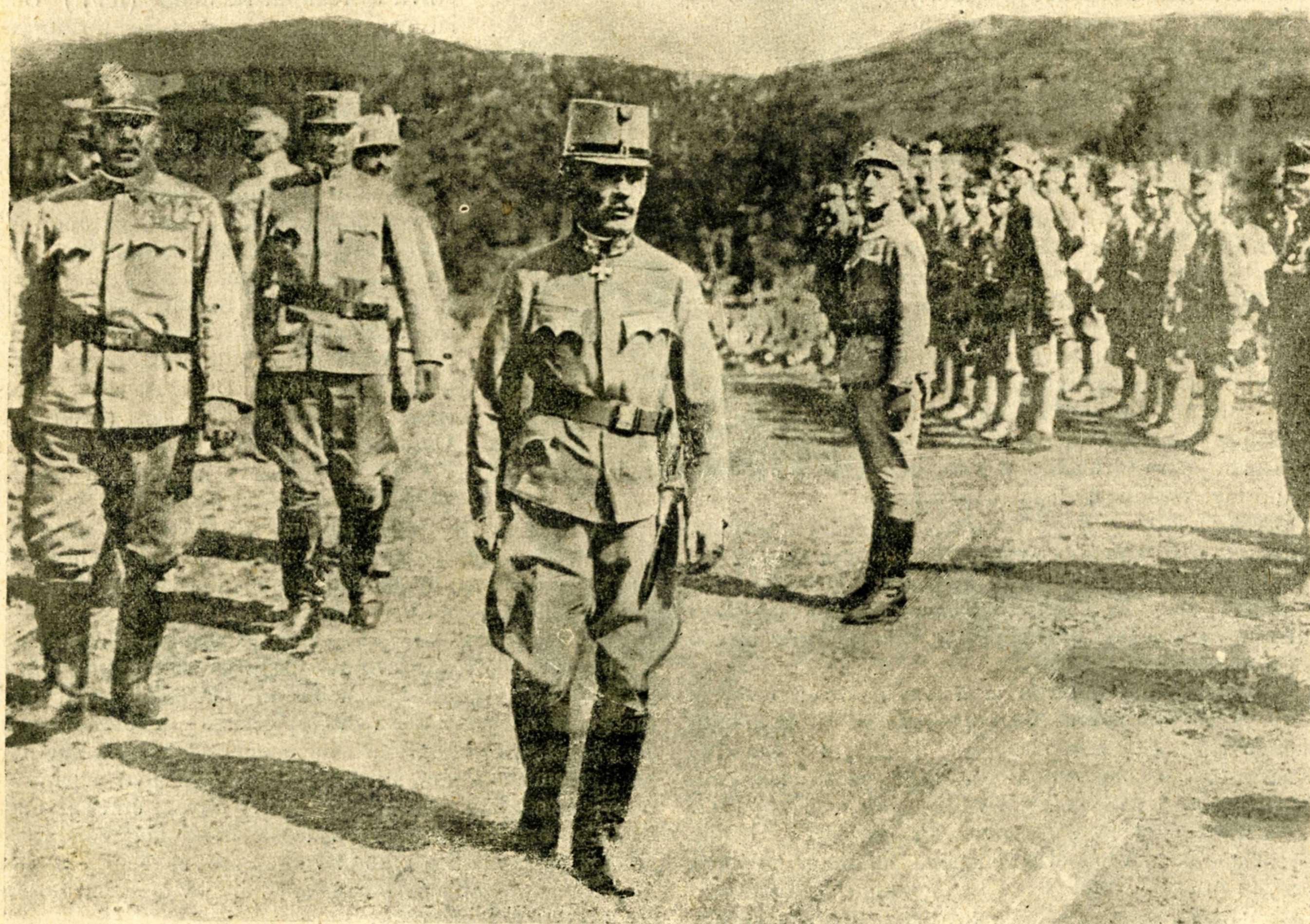
Ne mogu propustiti, a da posebno ne spomenem jednog mladog hrvatskog junaka, sinka mile nam domovine Hrvatske. Opusat ću vam u par riječi konac života njegov, da vidite, kako umire hrvatski vojnik.

Kako umire hrvatski vojnik
(SUDRUG, list zagrebačke domaće domobranske pukovnije, br. 18/12. veljače 1916., Sjeverno ratište)

Car i kralj Karlo i Svetozar Borojević
(Ernst Bauer, *Der Löwe vom Isonzo*, FM Svetozar Borojević von Bojna, Verlag Styria, Graz 1985.)

Pobjednik na Soči

General pukovnik Svetozar Borojević — čija je vojska ostala pobjednicom kroz jedanaest velikih bitaka — kod svojih četa.

Pobjednik na Soči
(*Ilustrovani list*, br. 38/22. rujanj 1917.)

Borojevićeva slava u Mečencanima

Dne 28. listopada dočeljeno je rodno mjesto oca našega lara generala pukovnika dra. Svetozara pl. Borojevića, velebnu slavu, o kojoj će i poznije potomstvo s rodoljubnim zanosom priprijeti. Toga je namine dana pehadinu „Braće hrvatskoga Zmaja“ otkrivena u Mečencanima na njegovu ocaškom domu brončana spomen-ploča slavnoga vojskovođe Borojevića.

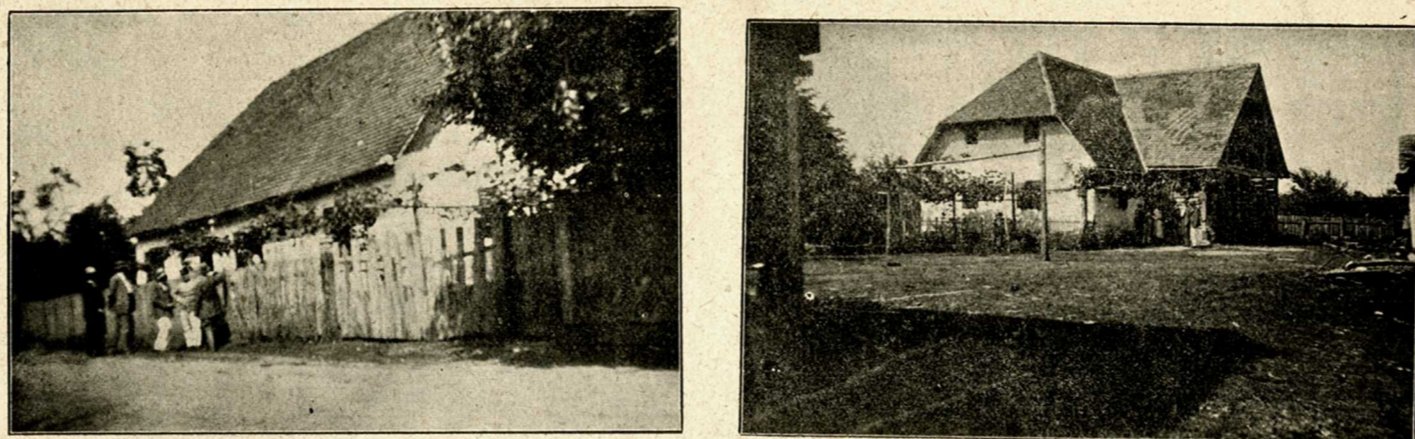
O podne stiglo je željnički vlak na željeznicu u Krestanjsu s mnogobrojnim učesnicima, koje je srdačno dočelilo domaćim pozdravom gr. načelnik Štavor, na što su oni odgovorili na 40 prijateljskih kola i odmah se odvezli u 12 km udaljeno selo Mečencani. Pred zgradom ocaškoga poglavarstva okupili su se i predstojnik narodno-gospodarskoga odjela kr. zem. vlade Aurel Rauer kao zastupnik preuzv. g. bana A. pl. Mihalovića sa svojim tajnikom Flüggen, kr. postkaplan Ladislav Refeš, kostajnički kr. kot. predstojnik Janko Lovrišić, kostajnički gradski načelnik Mihovil Štavor, tajnik zagrebačkoga gradskoga poglavarstva Mijo Premuš, zagrebački župnik i nastavnice P. Gašparović, Josip Knežić i Josip Barčević, članovi Gradjanskoga kluba stranke narodne, glazba iz Mečencima prava kao i „Braće hrvatskoga Zmaja“ pod dr. hrv. barjakom, kao zastupnik zapovjednika kr. domobranskoga odjela generala Karlo pl. Schurda, pukovnik Štefčić, potpukovnik Slavko Šušter, narodniški nadsvjetnik i Hrvat, književnik Mavro Špiler i odaslanstva vojske iz Zagreba i Siska, u kojima su predstavljali mnogobrojni časnici i momčad, te nepregledno mnoštvo mladeži i ocaškoga naroda kao i kostajničkoga gradjanstva uz glazbu zagrebačke domobranske pjesačke pukovnije br. 20 s kapelnikom Ivanom Muhićem na čelu.

Oko 1 sat poslije podne domokovali su učesnici u kući vrijednoga ocaškoga gospodara Dragana Lazića. Za vrijeme domaćega sviranja je domobranska glazba hrvatske rodoljubne pjesme i koračnice.

U 2 sata izmalo je svršena povorka pred ocaškim domom hrvatskoga Leonide generala-pukovnika Borojevića. Tu je veliki meštar Braće hrvatskoga Zmaja Emilije pl. Laszowski zamolio odjelna predstojnika Aurela Raura, neka otkrije spomen-ploču. Odjelni je predstojnik potom izrekao besjeću, u kojoj je očitavo svoju veliku radost, što se na ocaškim danu junačkoga generala Borojevića

BRATVA HRV. ZMAJA
ZAGREB

Borojević ocaški dom u Mečencanima srijeda i s dvorišne strane.

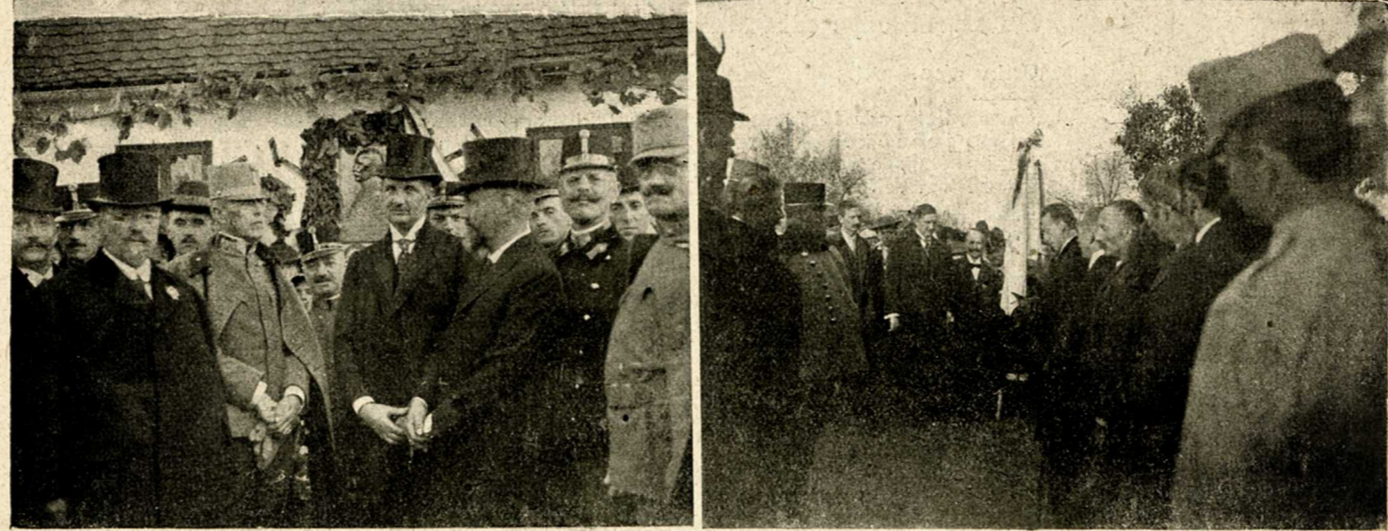
generalu Borojeviću. Tu je zdraviću popratila glazba hrvatskom himnom, te je generalu Borojeviću odaslan pozdravna depesha ovog sadržaja: Preuzvišeni gosp. general-pukovnik Svetozar Borojević. Učesnici slave otkriva spomen-ploču na ocaškom domu pozdravljajući s čitavim hrvatskim narodom Vaša Preuzvišenost. S ponosom Bošnjem pohibijeli neprijatelja i Rauer.

Iza toga je zaredao čitav niz oduševljenih zdravića, a u 2 sata poslije ponosno vratili su se zagrebački učesnici kući.

(Svetozar Borojević rodio se je u krajskoj kumpaniji umjetničkoj, a u selu Mečencanima. Rodna mu je kuća stajala ondje, gdje danas stoji kuća br. 7, s gospodarskim zgradama. Tu u dvorištu stajao je rodni dom našega Borojevića, koji je oko g. 1892. porušen. Bio je to ocaški drveni čardak na jedan sprat. Rodio se od oca Adama Borojevića i majke Stane pl. Kovarbašić, kćeri kapetana I. banske krajske pukovnije, na dan 23. studenoga 1866. Borojević je na početku rata sudjelovao najprije u bitci kod Komarova, zatim u svim daljnjim dugotrajnim borabama s Rusima, nu uvijek se u njihove navale razilice o divnu Borojeviću energiju.)

Vjerojatno Italije postavilo ga je na drugo mjesto. On je preuzeo zapovjedništvo pete vojske i obranu Soče. Tek je malo pučko-staskih bataljuna bilo raspakiranih, kad je s predstojnikom svoga glavnoga stožera, podmaršalčin Le Beau-om, stigao na svoje novo mjesto. No nije zapao u očaj, čvrsto se uzajučujući u svoju vnanost i svoju vojnu sreću. U mnogobrojnim sinim navalnim bitkama jurili su Talijani uzalud na izvrsno priredjene pozicije nadavste popularnoga junačkoga vojskovođe Borojevića, koji je u jednom bojašnom pusu napisao ove značajne riječi: „Nestrijpio čekamo čas, kad će nam biti prišteno, da navalimo na neprijatelja.“ Ta mu se je želja, dvanaestom bitkom na Soči, sada i ispunila.

Valja još napose istaći, da je Borojević pravi tajni savjetnik i od g. 1912. vlasnik 61. pjesačke pukovnije, nadilježe značani gradjanin grada Zagreba i drugih naših i stranih mnogobrojnih gradova i značani doktor hrvatskoga sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu i njima služnih zavoda, te da je također odlikovan poslije 10. bitke na Soči 2. srpnja 1917. komandantskim križem k. r. Marije Terezije, koje mu je odliče car i kralj Karlo osobno uručio.

Otkrće spomen-ploče: 1. Odličnici iz Zagreba pred Borojevićevom kućom. — 2. Otkrće spomen-ploče. (Veliki meštar Braće Hrvatskog Zmaja - Emilij pl. Laszowski govori spomen-slovo.)

Spomen-ploča Svetozaru Borojeviću postavljena u Mečencanima 1917. autora Roberta Frangeša (Ilustrovani list, br. 45, Zagreb, 10. studenog 1917. str. 924)

„Borojevićeva slava u Mečencanima“ (Ilustrovani list, br. 45, Zagreb, 10. studenog 1917. str. 924-925)

BRATA HRV. ZMAJA
ZAGREB.
Br. 45.
1917.

PREDMET: SPOMENIK JUNAČKOM BRANITELJU
SOCIALNE FRONTE, PREUZVIŠENOMU
GOSP. SVETOZARU PL. BOROJEVIĆU,
C. F. K. GENERALU PUKOVNIKU.

ARHIV HRVATSKE
ZAGREB

P. n.

Velike i trajne zaslage našega zemljaka, branitelja socialne fronte Preuzvišenoga g. dra. Svetozara pl. Borojevića od Bojne, c. i hr. generala-pukovnika, polakše su nam, da mu iskazano dužno poštovanje, a ne manje i zahvala, što držimo da čemo učiniti, ako mu postavimo u domovini trajni spomenik, koji će budućim našim naraštajem dostojno pobuđivati na ljubav i vjernost prema kralju i domovini.

Prema našem zaključku, imao bi biti taj spomenik pojedina spomen-ploča sa kipom našega junaka, koji bi se postavio na ocaškim njegov dom u Mečencanima.

Taj spomenik izradio je naš hrvatski umjetnik g. prof. Robert Frangeš, koji je svoj rad polkonio rodoljubnoj taj surui.

Kako je naše društvo kroz gotovo 3 godine bilo obustavljeno, te nije imalo gotovo nikakvih dohodaka, namisli nam se teška krija za konačno izvođenje ovoga zamišljenoga djela. Materijal i daljnji troškovi, iziskuju ovca svota, a naš društveni prihod ne bi bio dovoljan za pokrivenje potrebnih izdataka.

Držimo pak, da nema čovjeka u našoj domovini, koji ne bi poštovanjem i ljubavlju spominjao ime našega junaka, nepobjedivoga Borojevića, s koga se obraćamo i na vrlo nastoj, s čudnom i odušnom zamolbom, da bi to naše narodno i ljubavno poduzeće povoljno podržiprijeti svojim doprinosom.

Častimo time zaslage vojnikovođe i vojlike, a držimo naše ime, sporno kralju i domovini. Pinosti se salfu na naše društvo (kr. zem. arhiv u Zagrebu). Tekas pinosti oglasiti će se javnim glasilom.

Braća hrvatskoga Zmaja.

Veliki meštar: [Red Seal] Protonotar:

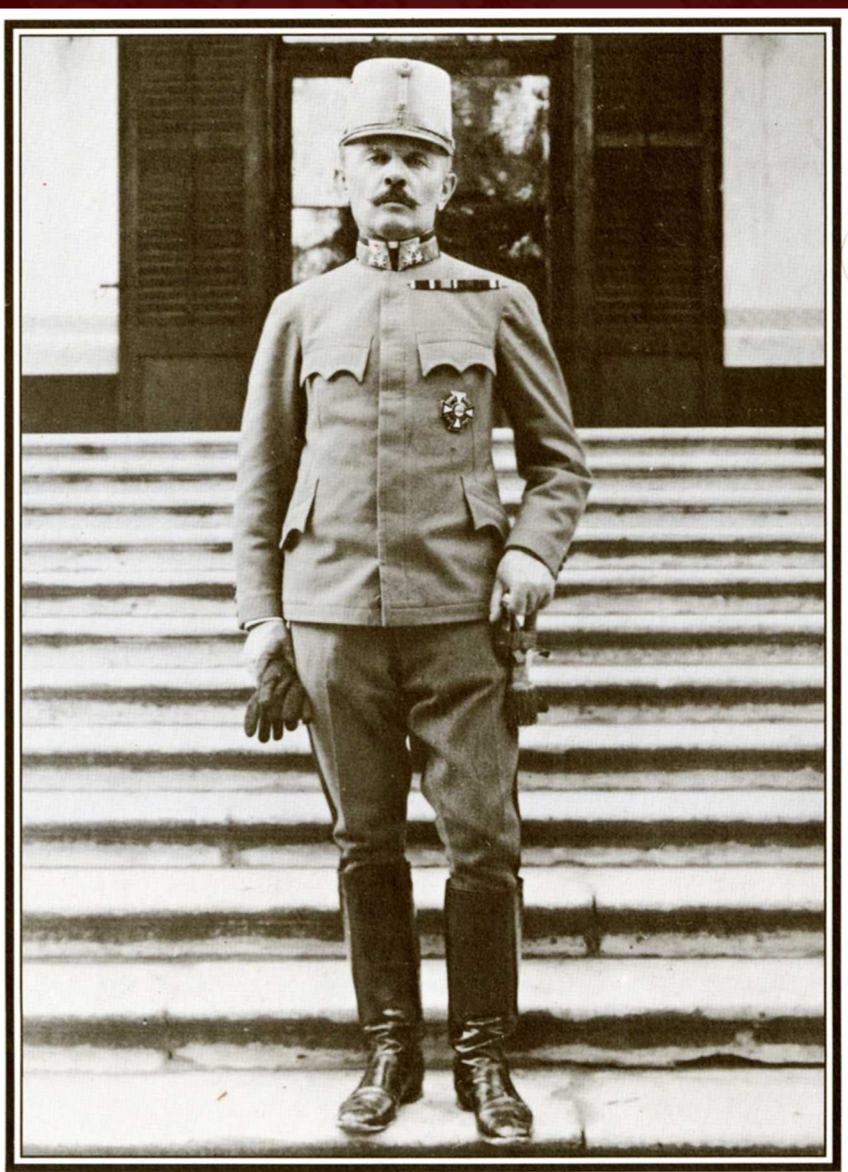
Portret generala pješaštva Svetozara Borojevića (mapa Oskar Bruch, „Unsere Heerführer“, 1915.)

Okružnica – molba Družbe „Braća Hrvatskog Zmaja“ o prikupljanju priloga za podizanje spomenika Svetozaru Borojeviću 1917. (HDA, 635. Družba „Braća Hrvatskoga Zmaja“)

Kaiser Karl im Kreise seiner Generale, 1917.
1. Kaiser Karl. 2. FM. Erz. Eugen. 3. GO. Erz. Joseph. 4. FM. Conrad v. Hätzendorf. 5. FM. Kövess v. Kövessháza. 6. GO. Freih. v. Wurm. 7. GO. Kritek. 8. FM. Freih. v. Kroatina. 9. GO. Freih. Arz v. Straussenburg. 10. GO. Freih. v. Böhm-Ermolli. 11. GO. Graf Scheuchenstuel. 12. GO. v. Borojević. 13. GO. Rohr v. Denta. 14. GO. Graf Kirchbach.

Fotografija Borojevića (cijeli stas) (Ernst Bauer, Der Lowe von Ionzo, FM Svetozar Borojević von Bojna, Verlag Styria, Graz 1895.)

Austrougarski postavi na talijanskom bojištu 1918.
(HDA, 1426. Zbirka fotografija iz Prvog svjetskog rata)

Izgradnja mosta preko Piave
(Ilustrovani list, br. 18/8. lipanj 1918., str. 281)

Zemljovid s ucrtanom linijom napredovanja 23. vojnog zbora na Piavi u lipnju 1918. pod zapovjedništvom podmaršala Maksimilijana Čičerića
(HDA, 792. Osobni fond Maksimilijana Čičerića)

*svaki vojnik sočanske
fronte zaslužuje zlatnu
kolajnu.*

Boroević Jr.

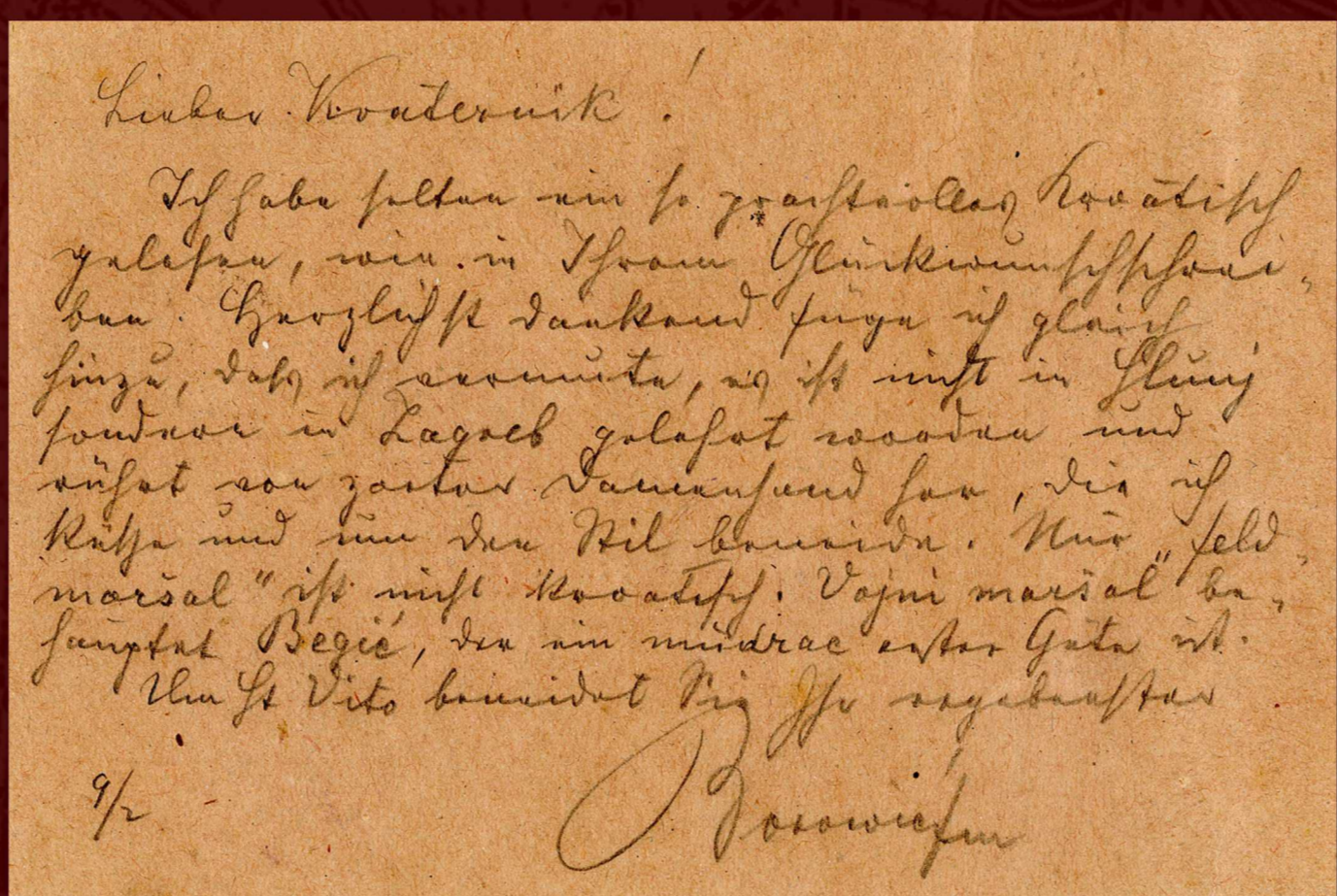
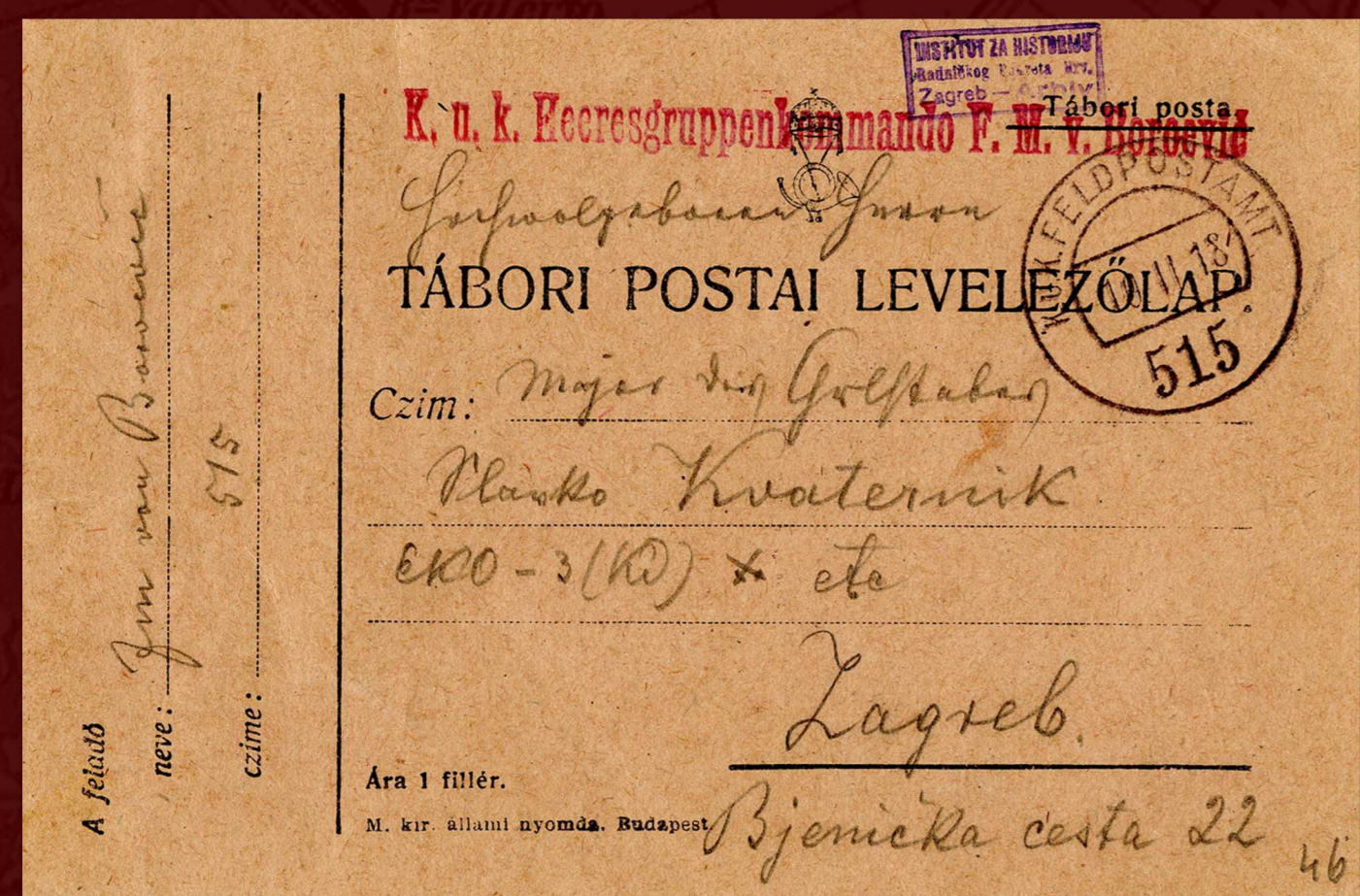
Svetozar Boroević u nadzoru 42. domobranske
pješačke divizije u lipnju 1918.
(HDA, 1426. Zbirka fotografija iz
Prvog svjetskog rata – 3 fotografije)

Verluste
in der Zeit vom 15. Juni bis 6. Juli 1918.

Sepp.- Abt.	tot		verwundet		schwerkt		auf. verwundet		Anmerkung Nr. 6/12 Stand
	Abt.	Mann	Abt.	Mann	Abt.	Mann	Abt.	Mann	
10. J. B.	33	401	104	2.049	70	1.176	17	1.107	409 9382
12. - -	19	307	18	2.874	46	783	11	990	387 9643
1. J. B.	6	337	20	7.516	21	843	5	1.017	188 9066
57. J. B.	18	316	62	2.214	25	582	25	2.246	258 5488
58. - -	9	306	69	1.026	74	1.317	43	2.006	374 9744
46. Sch. D.	13	295	75	2.310	56	999	28	1.429	326 7613
Vorwacht	3	60	19	604	18	327	20	1.096	88 2474
Nachwacht	1	22	5	104				21	8 336
- - -	2	4	2	7	1	29		2	14 220
	96	3.048	489	23.619	344	6456	149	9.864	3.014 53595

Lista gubitaka 23. vojnog zbora u bici na
Piavi od 15. lipnja do 6. srpnja 1918.
(HDA, 792. Osobni fond Maksimilijana Čičerića)

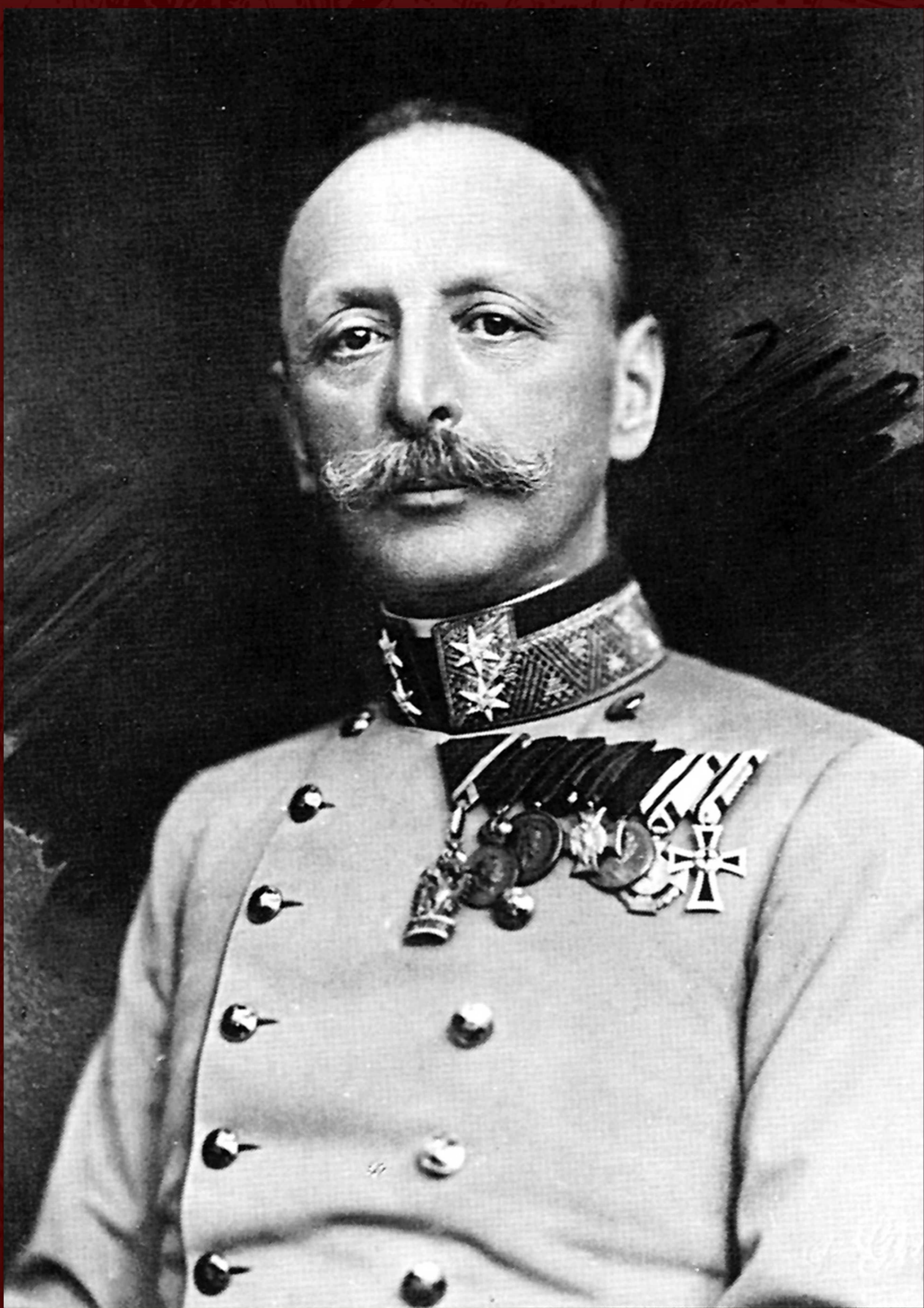
Dragi Kvaternik!

Rijetko sam bio u prilici čitati tako raskošan hrvatski, kao u Vašoj pismenoj čestitki. Hvala Vam, ali moram primijetiti, da taj hrvatski sigurno nije naučen u Slunju, nego vjerojatno u Zagrebu i pretpostavljam da potječe iz nježne damske ruke, koju ljubim i zavidim joj na stilu. Samo "feldmaršal" nije hrvatski. Begić, "mudrac" za sve probleme, smatra da je "vojni maršal" bolje rješenje.

Na St. Vitu zavidi Vam Vaš vjerni Boroević, feldmaršal.

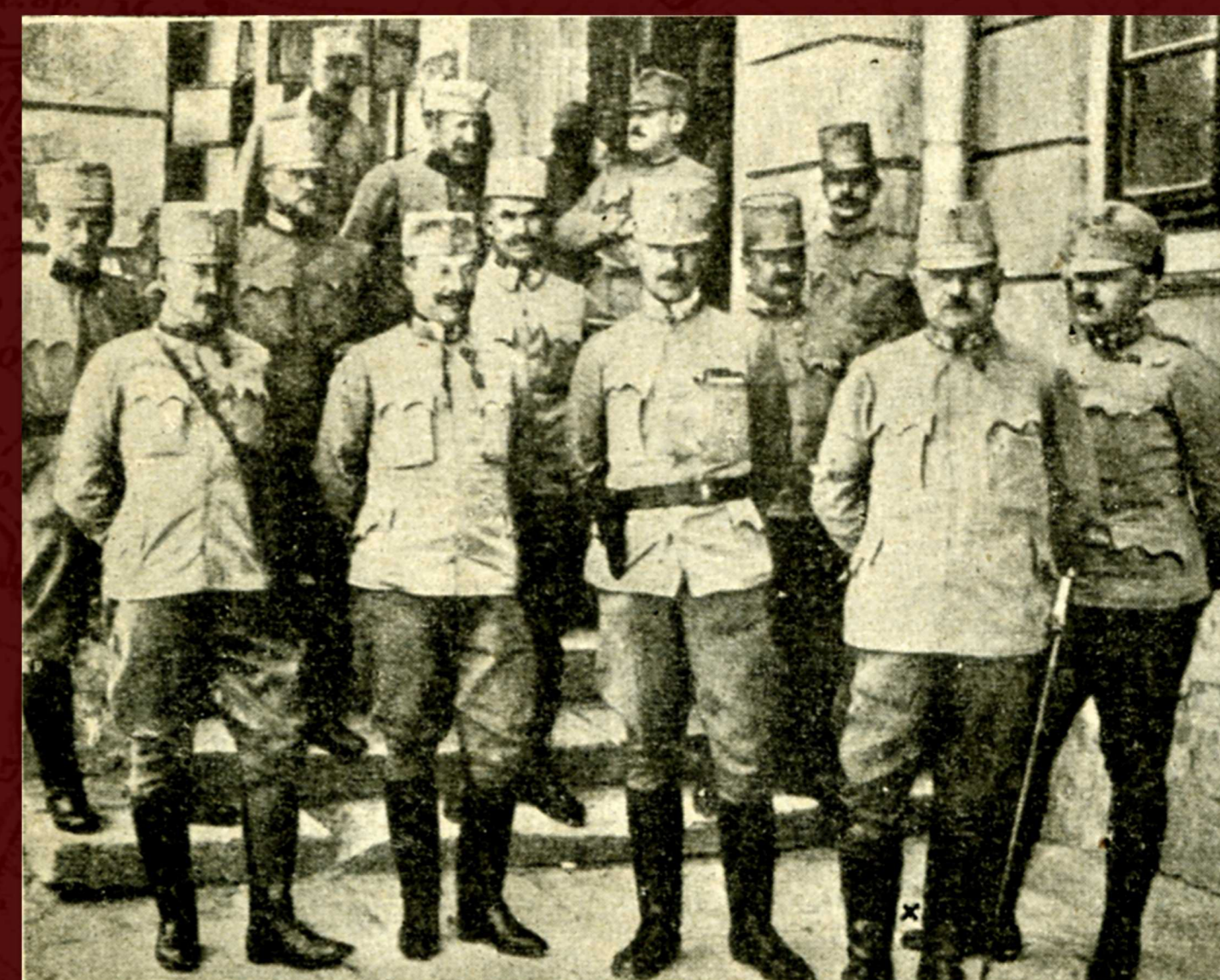
PAVAO PUHALO, generalpukovnik (Brlog, 1856. – Beč, 1926.)
 Zapovjednik 5. vojnog zbora u Bratislavi 1913. – 1915.
 Zapovjednik 3. armije 1915.
 Zapovjednik 1. armije 1916.
 (HDA, mapa Oskar Bruch, „Unsere Heerführer“)

STJEPAN SARKOTIĆ, generalpukovnik (Sinac, 1858. – Beč, 1939.)
 Zapovjednik VII./VI. zagrebačko hrvatsko-slavonskog domobranskog okružnog zapovjedništva/ 42. domobranske divizije 1912 – 1914.
 Vojni upravitelj Srbije 1914. Zapovjedajući general i zemaljski poglavar u Bosni i Hercegovini 1914 – 1918. (HDA, 792. Osobni fond S. Sarkotića)

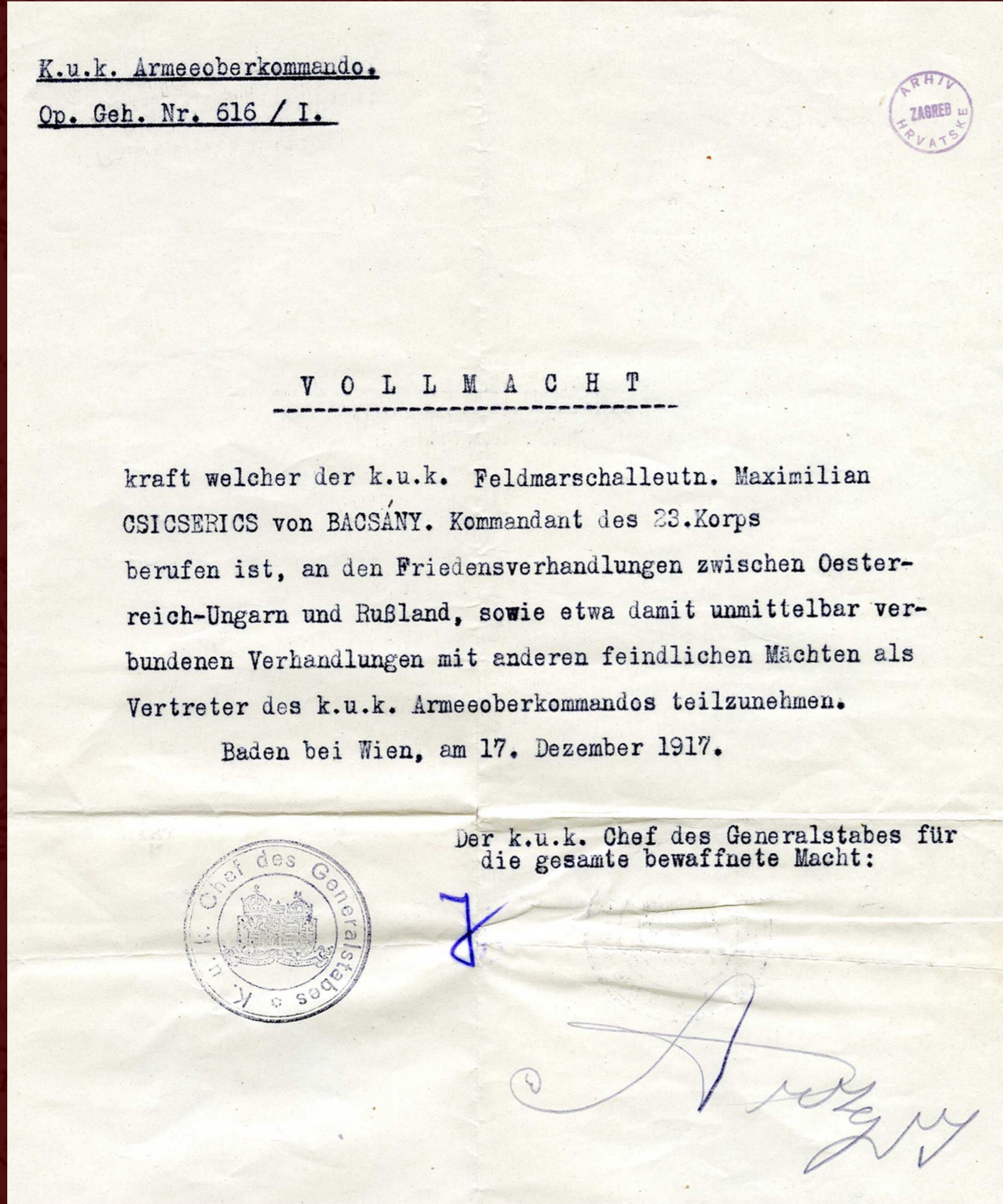
Feldzeugmeister (FZM) Puhalo – portret
 (Ilustrovani list, br. 37/11. rujan 1915., str. 878)

Feldzeugmeister (FZM) Puhalo, zapovjednik vojske, koja je osvojila Lavov u krugu svog generalnog stožera
 (Ilustrovani list, br. 27/3. srpanj 1915., str. 640)

MAKSIMILIJAN ČIČERIĆ, general pješaštva (Arad, 1865.- Zagreb, 1948.)
 Zapovjednik 13. vojnog zbora 1915-1916.
 Zapovjednik 23. vojnog zbora 1917, 1918.
 Opunomoćenik Vrhovnog vojnog zapovjedništva kod mirovnih pregovora u Brest Litovsku 1917.
 (HDA, 792. Osobni fond M. Čičerića)

C.k. vrhovno vojno zapovjedništvo
Op. taj. Br. 616/I.

PUNOMOĆ

Prema kojoj c.k. podmaršal Maksimilijan Čičerić pl. Bacány zapovjednik 23. zbora opunomoćen za sudjelovanje na mirovnim pregovorima između Austro-ugarske i Rusije te s ostalim neprijateljskim silama kao predstavnik C.k. vrhovnog zapovjedništva.
Baden kod Beča, 17. prosinca 1917.

Hrvatske čete na bojištu

Posjet zbornog zapovjednika podmaršala Čičerića na fronti hrvatske 78. pješ. pukovnije. 1. Zapovjednik pukovnije, puk. Hofmann javlja se zbornom zapovjedniku. — 2. Zborni zapovjednik prosuduje jedno uporište. — 3. Za informaciju momčadi stoje u streljačkom jarku ratni zemljovid. — 4. Zapovjednik bataljuna, kap. Asasiewicz javlja zbornom zapovjedniku neku dojavu.

Posjet Čičerića 78. (osječkoj) pješačkoj pukovniji (Ilustrovani list, br. 28/14. srpanj 1917., str. 587)

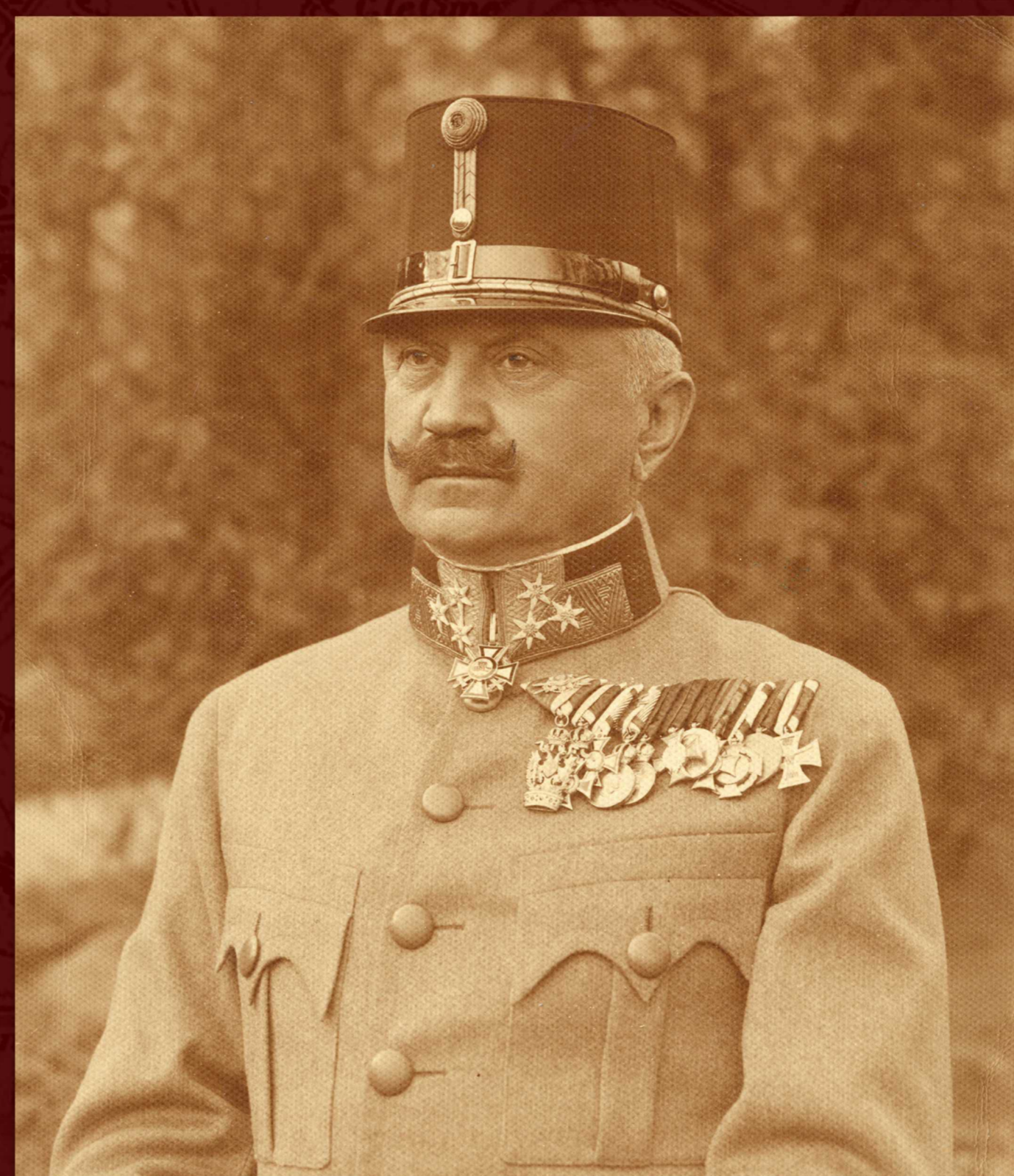
IVAN grof SALIS SEEWIS, general pješaštva (Karlovac, 1862. - Zagreb, 1940.)
Zapovjednik hrvatske 42. domobranske divizije 1915.
Vojni zapovjednik Beča 1915.
Vojni upravitelj Srbije 1915 - 1916.
Zapovjednik austrougarskih postrojbi u Rumunjskoj 1918.
(HDA, 818. Osobni fond I. Salis Seewisa)

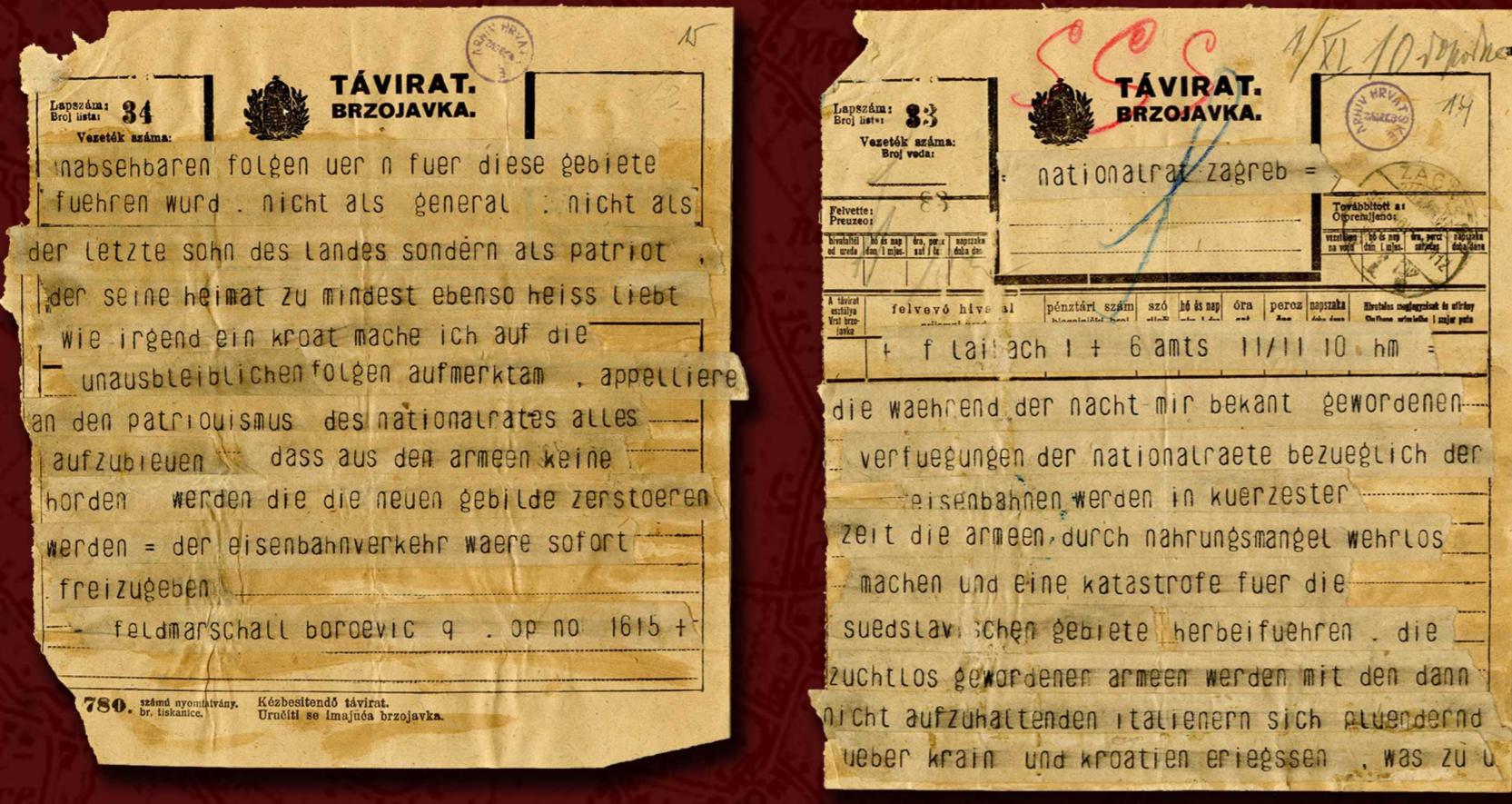
Ukaz o promaknuću generala Ivana Salisa Seewisa u čin podmaršala (HDA, 818. Osobni fond I. Salis Seewisa)

MILAN UZELAC, general (Komorno, 1867. - Zagreb 1954)
Zapovjednik austrougarskog vojnog zrakoplovstva 1912 - 1918.
Zapovjednik vojnog zrakoplovstva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1920 - 1923.
Zrakoplovni general u mirovini vojnog zrakoplovstva NDH
Fotografija iz 1942. u odori zrakoplovnog generala NDH povodom 75. obljetnice rođenja (HDA, 1561. Služba državne sigurnosti Sekretarijata za unutarnje poslove SR Hrvatske)

ANTON LIPOŠĆAK, podmaršal (Odorhei, 1863. - Zagreb, 1924.)
Zapovjednik 42. domobranske divizije 1915 - 1917.
Zapovjednik 9. zbora 1917.
Vojni upravitelj u Poljskoj 1918.
(HDA, 1426. Zbirka fotografija iz Prvog svjetskog rata)

Odredbe Narodnog vijeća o željeznicama za koje sam saznao tijekom noći u najkraćem će vremenu vojsku učiniti bespomoćnom zbog nedostatka hrane i posljedice će biti katastrofalne za južnoslavenska područja jer će horde nedisciplinirane vojske i Talijana, koji se ne mogu u ovom trenutku zaustaviti, nahrupiti preko Kranjske i Hrvatske i zato Vas molim ne kao general, ne kao posljednji sin zemlje već kao domoljub koji svoju domovinu voli isto tako kao i svaki drugi Hrvat i apeliram na domoljublje NV da se ukinu ove odredbe koje bio pretvorile vojsku u horde koje bi uništile posljednje tekovine. Neka željeznički promet bude slobodan.

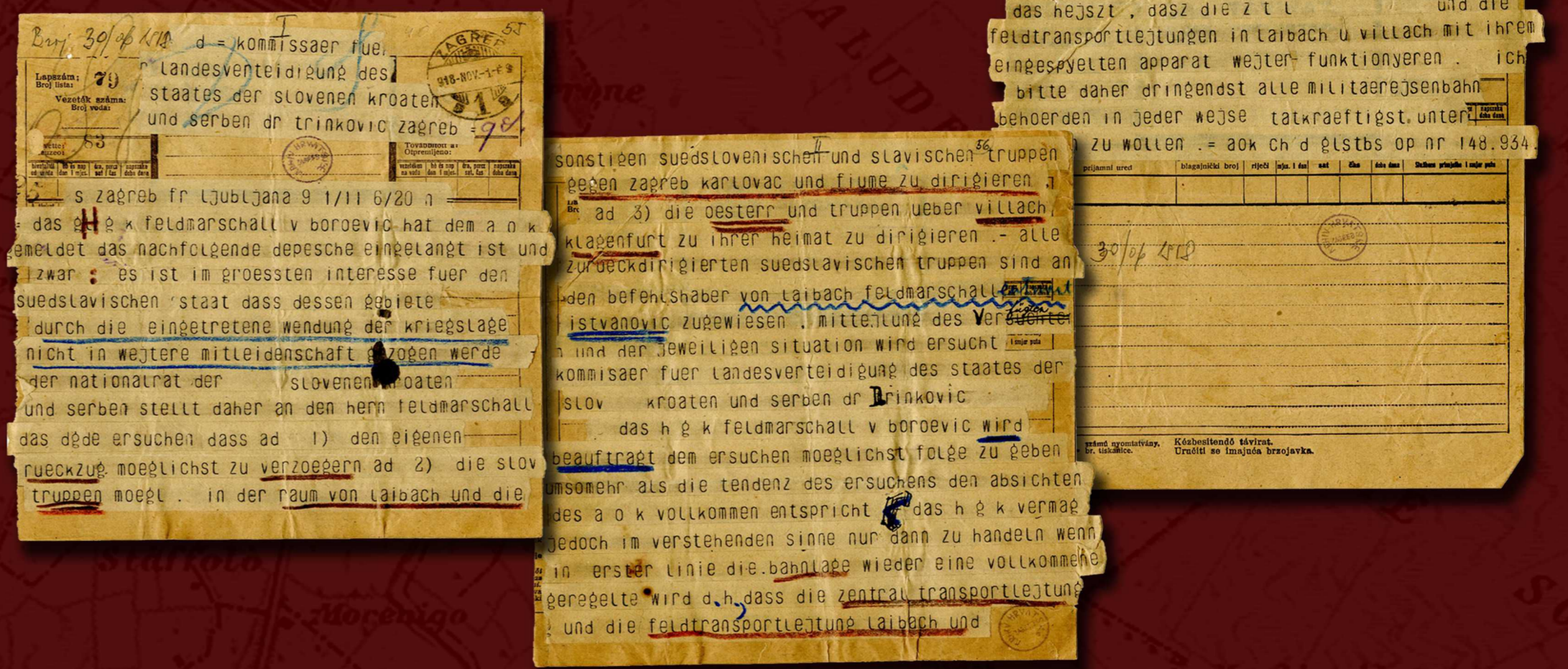
Brzovaj Vrhovnog vojnog zapovjedništva Narodnom vijeću Slovenaca, Hrvata i Srba od 1. studenoga 1918. u kojem se slaže s prijedlogom što ga je NV uputilo vojskovođi Boroeviću da odugovlači s povlačenjem, te da južnoslavenske postrojbe uputi u domovinu. (HDA, Narodno vijeće SHS, Odjel za narodnu obranu, Operativni odsjek, 30/1918.)

Zagreb – Ljubljana, 1. studenog 1918.

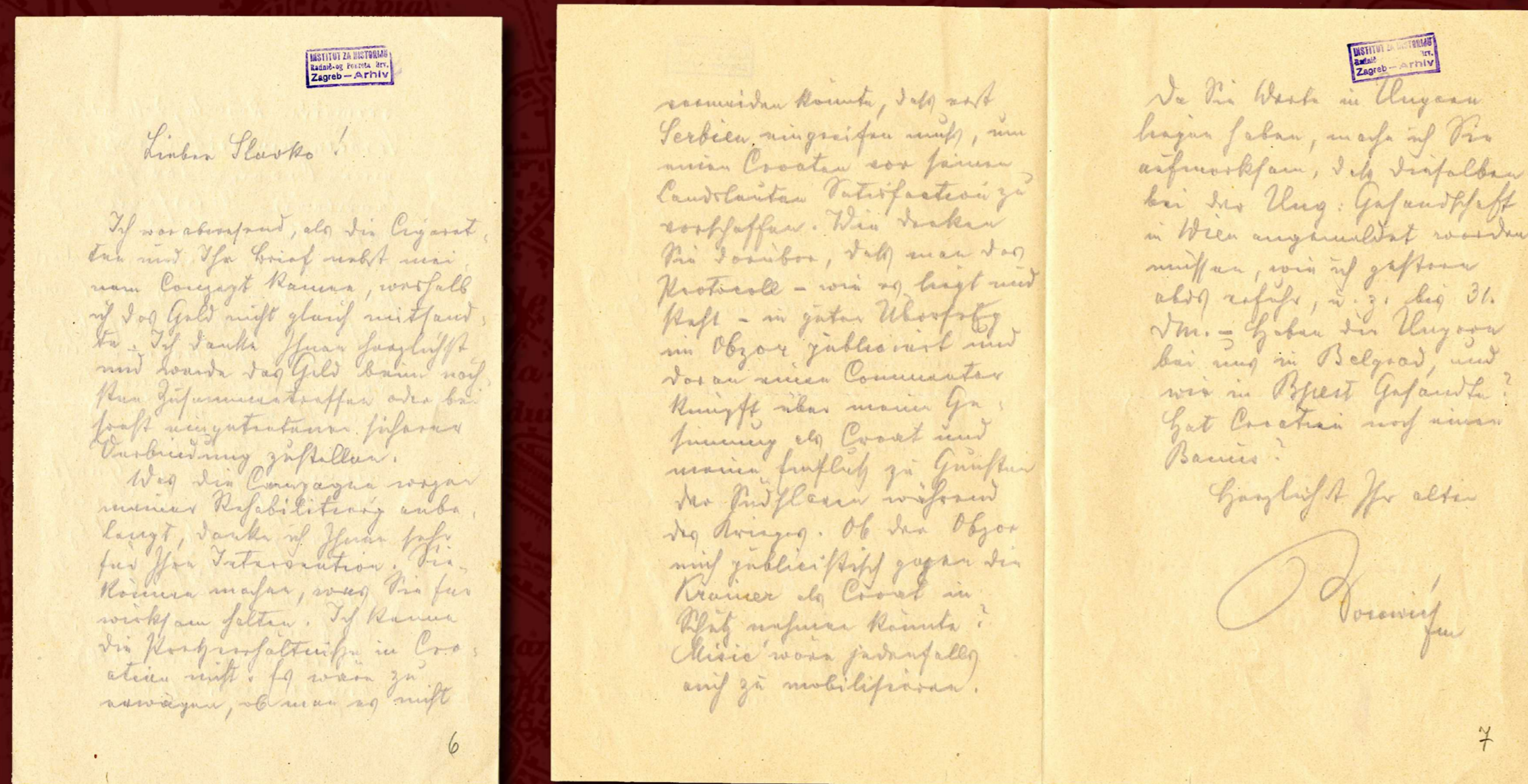
Povjerenik za Zemaljsku obranu Države SHS, dr. Drinković, Zagreb
Vojskovođa Boroević javio je Vrhovnom vojnom zapovjedništvu da je primio depešu u kojoj Narodno vijeće SHS, nakon saznanja da se promijenila ratna situacija i sa svrhom postede područja južnoslavenske države, traži da Boroević 1) što više odugovlači s povlačenjem, 2) slovenske postrojbe uputi prema Ljubljani, a ostale južnoslavenske i lavenske postrojbe prema Zagrebu, Karlovcu i Rijeci, i 3) da austrijske postrojbe preko Villacha i Klagenfurta uputi u domovinu. Zapovjedništvo nad južnoslavenskim postrojbama preuzet će zapovjednik Ljubljane, podmaršal Ištvanović. Traže se dodatni podaci o trenutnoj situaciji. Povjerenik za Zemaljsku obranu Države SHS, dr. Drinković, Zagreb.

Vojskovođa Boroević ovlašten je da postupi prema navedenim zahtjevima, jer odgovaraju namjerama Vrhovnog vojnog zapovjedništva. Ali samo u slučaju ako je uspostavljen željeznički promet (ako radi središnji sustav, te oni u Ljubljani i Villachu). Molimo za potpunu podršku za sve vojno-željezničke ustanove.

Vrhovno vojno zapovjedništvo, Glavar glavnog stožera, Baden.

Pismo Svetozara Boroevića Slavku Kvaterniku iz 1919. (HDA)

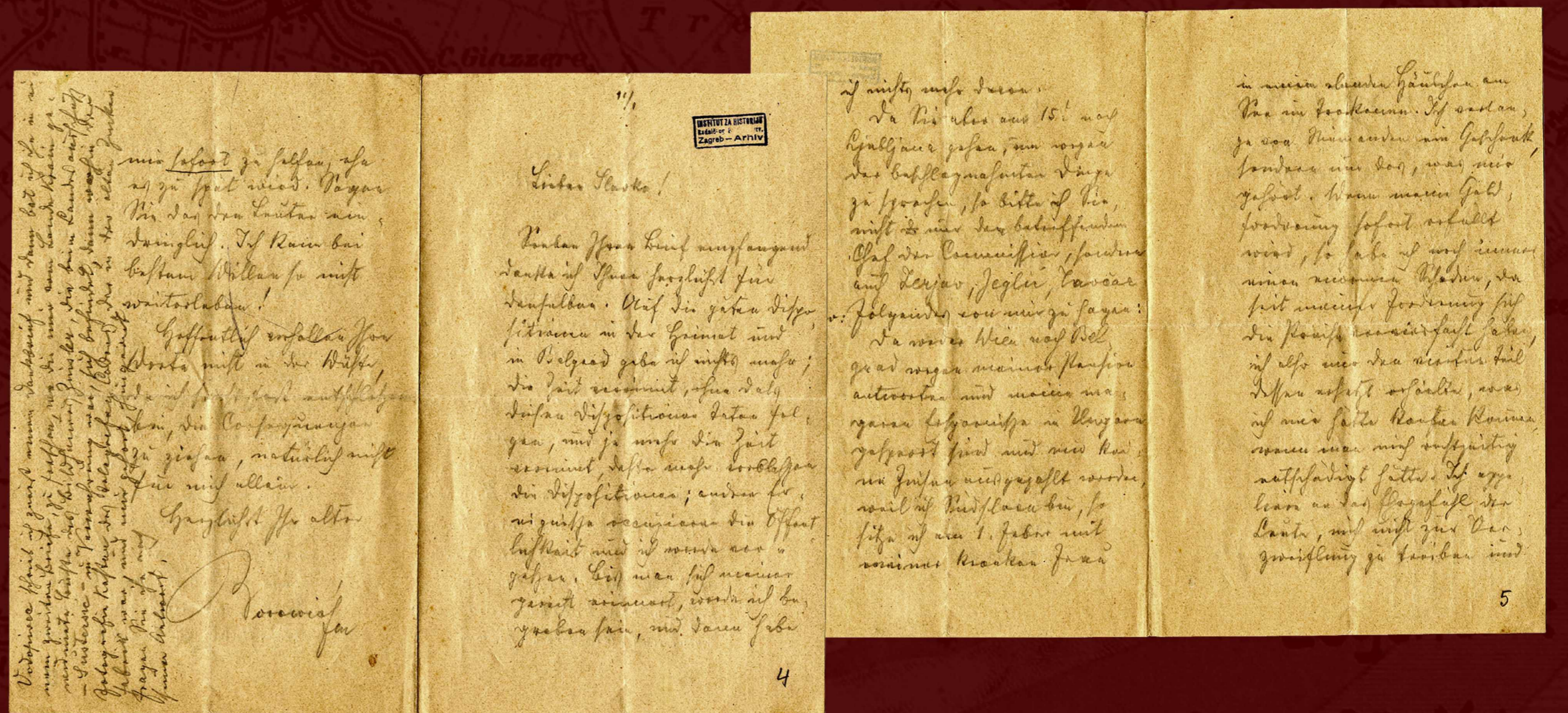
Dragi Slavko!

Bio sam odsutan kada su stigle cigarete i Vaše pismo s mojim prijedlogom, zbog čega nisam odmah poslao novac. Najljepše Vam zahvaljujem, a novac ću Vam predati ili prilikom sljedećeg susreta ili preko sigurne veze.
Zahvaljujem Vam na pokušajima rehabilitacije. Budući da ne poznajem prilike u Hrvatskoj, prepuštam Vam sve odluke. Bilo bi mi žao ako bi mi se pred zemljacima u Hrvatskoj tek na traženje Srbije osigurala zadovoljština. Postoji li mogućnosti da se cijeli zapisnik, naravno preveden, preda Obzoru na objavljivanje s mojim komentarom o mom svjetonazoru kao Hrvata i utjecaju u prilog Južnih Slavena tijekom rata? Bi li Obzor stao u moju obranu kao Hrvata u odnosu na Kranjsku? I Mišića bi trebalo mobilizirati. Budući da u Mađarskoj imate vrijednosnice, morate ih prijaviti mađarskom veleposlanstvu u Beču i to do 31. ovog mjeseca. Imaju li Mađari u Beogradu poslanike, ili mi u Budimpešti? Ima li Hrvatska još bana?
Srdačno, Vaš stari Boroević, feldmaršal.

Pismo Svetozara Boroevića Slavku Kvaterniku od 11. siječnja 1920. (HDA)

Dragi Slavko!

Upravo sam primio Vaše pismo na kojem Vam zahvaljujem. Više ne vjerujem u dobre namjere domovine i Beograda. Što vrijeme više prolazi, u to sam sve uvjereniji. Dobre namjere brzo blijede. Javnost me zaboravlja. Zaokupljaju ju drugi događaji. Dok me se netko sjeti na pravi način, bit ću vjerojatno pokopan, a onda mi više ništa ne treba. Ali budući da 15. putujete u Ljubljanu, kako bi razgovarali o zaplijenjenim stvarima, molim vas da i Zerjavu, Jegliču i (...) itd., i naravno šefu povjerenstva, kažete sljedeće: **da na moje zahtjeve za mirovinom ne odgovaraju ni Beč niti Beograd, moja mrsava štednja u Mađarskoj je blokirana i neću dobiti nikakve kamate jer sam Južni Slaven, žena mi je bolesna i stanujem u bijednoj kućici. Ne zahtijevam poklone, nego samo ono što mi pripada. Čak iako bi se sada odmah ispunili moji financijski zahtjevi, to ne bi nadoknadilo cijelu štetu koju sam pretrpio, budući da su se cijene od mog prvog zahtjeva do dana učtverostručile, tako da bih dobio samo 1/4 iznosa izvorne odštete. Apeliram na njihovu čast, da me ne tjeraju u očaj i da mi odmah pomognu, prije nego što bude prekasno. Recite im to. I s najboljom voljom, tako više ne mogu živjeti!** Nadam se da se ove riječi neće samo izgubiti u zraku, jer posljedice neću osjetiti samo ja. Srdačno, Vaš stari Boroević, feldmaršal. Osim toga, zamolio sam Vodopivca da sazna gdje se nalazi moja bista (rad kipara Zinslera prema nalogu pokrajine Kranjske), a koju je čuvao zemaljski povjerenik Šušteršič, i gdje se izgubila moja kutija s fotografijama brzovajnog odjela iz stare tvornice bakra. Pitajte ga je li uspio što istražiti.

Pismo Svetozara Boroevića Slavku Kvaterniku od 23. travnja 1920.

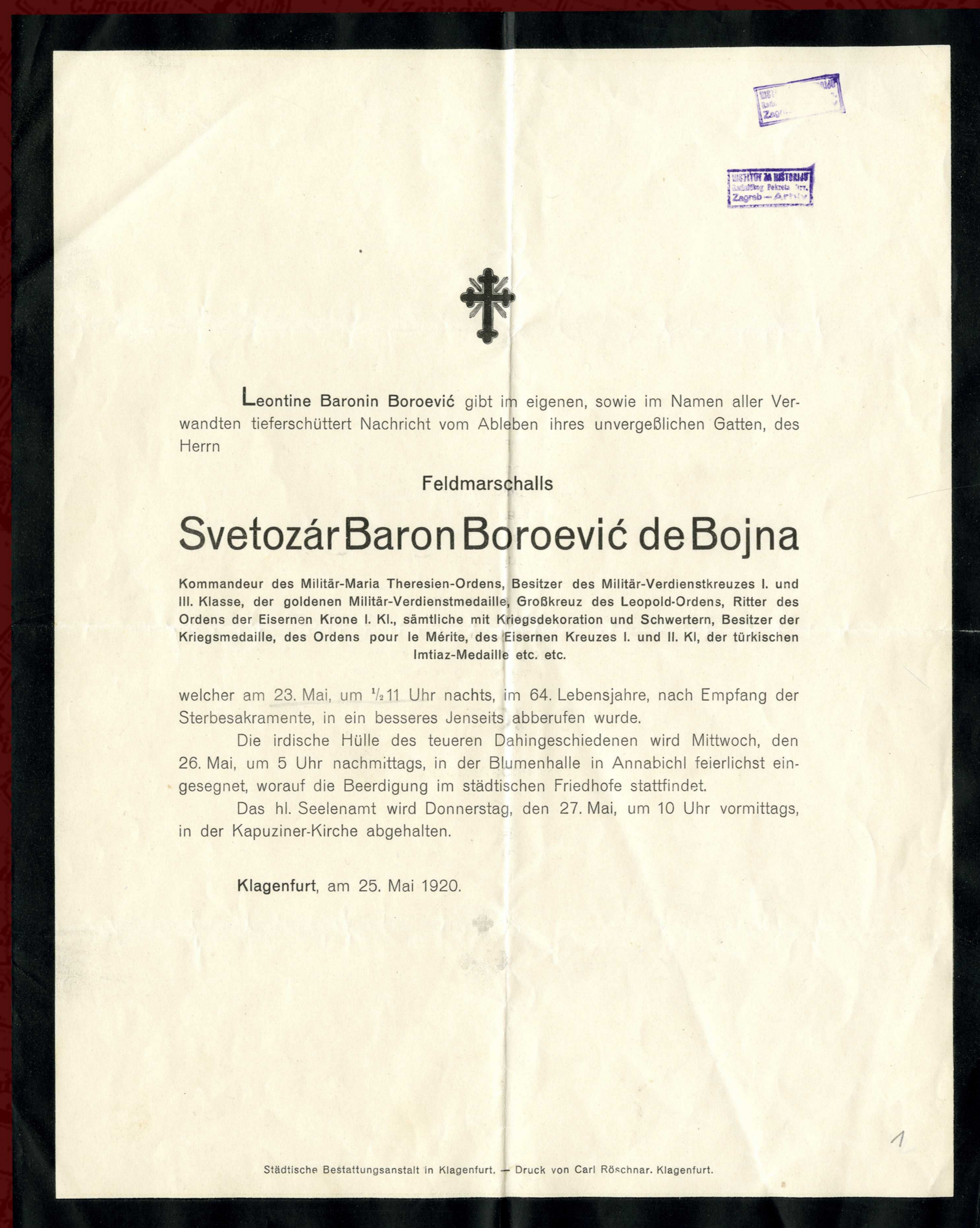
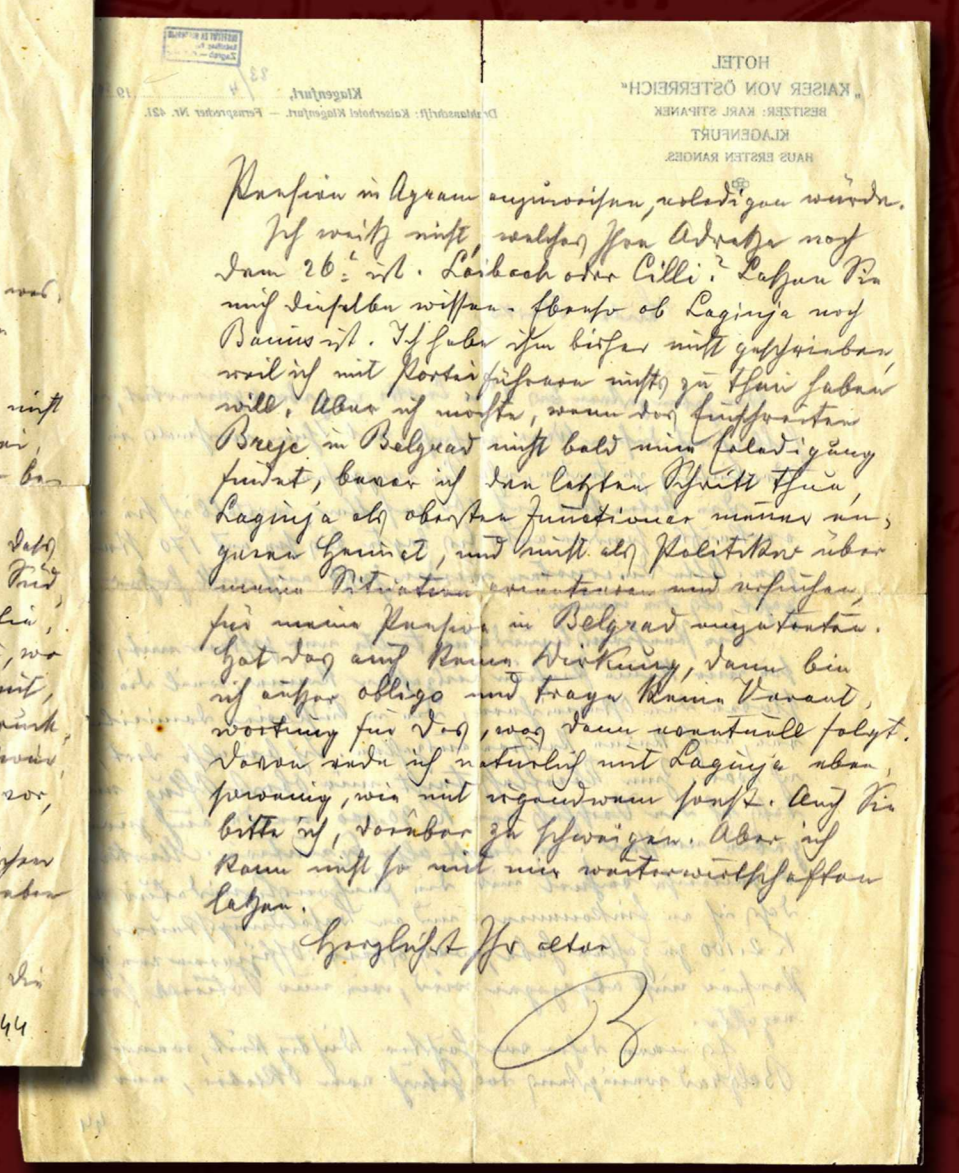
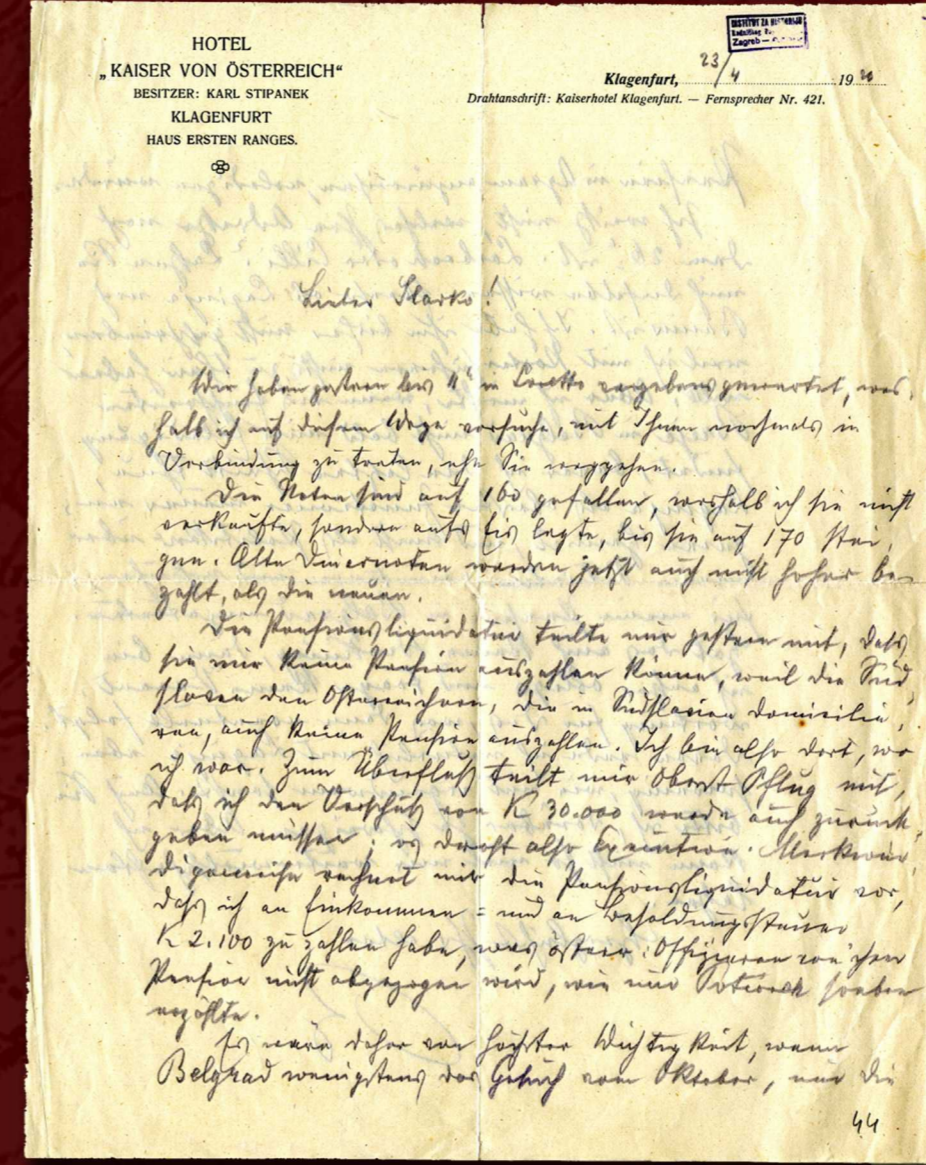
(HDA)

Klagenfurt, 23. 4. 1920.

Dragi Slavko!

Čekali smo jučer uzaludno do 11 sati u Lorettu, stoga pokušavam ovim putem stupiti s Vama u kontakt, prije nego što odete. Novčanice su pale na 160, pa ih nisam prodao, čekam da narastu na 170. Za stare dinarske novčanice dobijete isti iznos kao i za nove, iako se ranije za stare plaćalo više. Jučer me Ured za mirovine obavijestio, da mi ne mogu isplaćivati mirovinu, jer Južni Slaveni Austrijancima, čije je prebivalište u Južnoj Slaviji, također ne isplaćuju mirovine. Opet sam na početku. I pukovnik Pflug mi je rekao da ću morati vratiti predujam od K. 30.000. Čudno, ali prema Uredu za mirovine moram platiti K. 2.100 poreza na prihod i dohodak, što se austrijskim časnicima na njihovu mirovinu ne obračunava. Stoga je od posebne važnosti, kada bi Beograd mogao riješiti barem molbu iz listopada, da se mirovina uputi na Zagreb. Ne znam Vašu adresu nakon 26., Ljubljana ili Celje? Molio bih Vas da mi je pošaljete.

Zanima me je li Laginja još ban. Do sada mu nisam pisao, jer sa stranačkim vodama ne želim imati ništa. Ali ako Brejc u Beogradu ne uspije, napraviti ću posljednji korak i zatražiti Laginju da kao najviši predstavnik moje domovine poduzme nešto za moju mirovinu u Beogradu. Ako i to ostane bez rezultata, onda ne snosim odgovornost za ono što će eventualno uslijediti. O tome naravno neću govoriti Laginji ili nekom drugom. I Vas bih molio da o tome šutite. Ne mogu dozvoliti da se samnom i dalje tako postupa.

Osmrtnica Svetozara Boroevića (HDA)

Grob Svetozara Boroevića na Središnjem bečkom groblju (Snimio dr. Marijan Brajinović 2006.)